

Kunnskapsdepartementet 15.03.2024

(Tekst i blått er til informasjon, og ikke del av det formelle forskriftsforslaget)

Forslag til ny forskrift til lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleforskriften)

Fastsettes av Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 8. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler §§ 2-5, 2-6, 2-8, 3-2, 3-5, 3-6, 3-8, 3-10, 3-11, 3-12, 6-1, 7-2, 7-6, 7-7, 8-5, 9-10, 11-5, 12-2, 12-3, 14-2, 15-1, 15-2, 15-3, 16-1.

Kapittel 1 Krav til akkreditering, studiekvalitet mv.

Her skal det senere tas inn revidert (og sammenslått) forskrifter på området. Inntil videre videreføres gjeldende forskrifter:

- a. [Forskrift 1. januar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#)
- b. [Forskrift 7. februar 2017 nr. 137 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning \(studietilsynsforskriften\). \(Fastsatt av NOKUT.\)](#)

Kapittel 2 Grader og faglig godkjenning

Her skal det senere tas inn revidert (og sammenslått) forskrifter på området. Inntil videre videreføres gjeldende forskrifter:

- a. [Forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler](#)
- b. [Forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad](#)
- c. [Forskrift 21. desember 2018 om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse \(godkjenningsforskriften\)](#)

Kapittel 3 Undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger

Her vil ny forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger tas inn, se egen høring:

[Høring - Forslag til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger](#)

Senere skal det også tas inn et underkapittel om innstegsstillinger, jf. pågående evalueringsarbeid. Inntil videre videreføres gjeldende forskrift:

[Forskrift 24. mars 2015 nr. 341 om ansettelse på innstegsvilkår](#)

Kapittel 4 Egenbetaling

Egenbetalingsforskriften, med tekniske/språklige tilpasninger, vil bli tatt inn her. Se nåværende

Kapittel 5 Skriftspråk ved eksamen

§ 5-1 Skriftspråk i eksamensoppgaver

Universiteter og høyskoler skal utarbeide norskspråklige eksamensoppgaver i andre fag enn norsk på både nynorsk og bokmål.

Institusjonene kan skaffe seg oversikt over studentenes ønsker om bokmål eller nynorsk på eksamen, ved bindende valg ved oppmelding til eksamen. Dersom alle studenter oppmeldt til en eksamen har valgt samme skriftspråk, gjelder ikke plikten etter første ledd.

§ 5-2 Unntak

Universiteter og høyskoler kan vedta unntak fra kravet etter § 5-1 første ledd når det er nødvendig å prøve fagspesifikke ferdigheter i nynorsk og bokmål i utdanningene.

Institusjonene kan også vedta unntak for bestemte eksamener dersom andre særlige grunner taler for det.

Unntak må vedtas senest tre måneder før den aktuelle eksamenen avholdes.

§ 5-3 Klage på vedtak om unntak

Studenter har rett til å klage på vedtak om unntak etter § 5-2 andre ledd. Klagefristen er tre uker fra vedtaket ble kunngjort. Klageinstans er institusjonens nemnd for studentsaker, jf. universitets- og høyskoleloven § 14-1. For øvrig gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel VI tilsvarende.

Kapittel 6 Politiattest

§ 6-1 Informasjon og bekreftelse

Universiteter og høyskoler skal informere om kravet om politiattest i tilknytning til studier der dette er relevant etter universitets- og høyskoleloven § 12-2. Informasjon om kravet skal stå i tilbudet om studieplass.

Søkere som får tilbud om plass ved et slikt studium skal, samtidig som de godtar tilbudet om studieplass, bekrefte at de kjenner regelverket om politiattest og vil levere attesten innen fristen i § 6-2.

§ 6-2 Tidsfrister for å legge fram politiattest

Dersom et studium har klinisk undervisning eller praksis som er omfattet av universitets- og høyskoleloven § 12-2, skal universitetet eller høyskolen kreve at studentene legger fram politiattest ved opptak til studiet. Studentene skal sende politiattesten senest tre uker etter at de aksepterte tilbudet om studieplass.

Institusjonen skal kreve at studentene legger fram politiattest underveis i studiet dersom det først da blir avklart at studentene skal gjennomføre slik klinisk undervisning eller praksis. Studentene skal sende politiattesten senest tre uker etter at institusjonen krevde politiattesten framlagt.

Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6-3 Konsekvenser av at politiattest ikke blir lagt fram

En student som ikke har lagt fram politiattest som fastsatt i § 6-2, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksis.

Universiteter og høyskoler kan gjøre unntak dersom årsaken er utenfor studentens kontroll. Institusjonene må varsle stedet hvor klinisk undervisning eller praksis skal gjennomføres om unntak, slik at de kan ta nødvendige forhåndsregler. Dersom kravet om politiattest følger av universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd tredje punktum, kan det bare gjøres unntak etter de særlige reglene for politiattest for den bestemte typen yrkesutøvelse.

§ 6-4 Institusjonens behandling av politiattest

Studenter har rett til å uttale seg før universiteter og høyskoler fatter vedtak om utestenging eller midlertidig utelukkelse. Studenter med merknad på politiattesten har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksis før institusjonen har fattet vedtak om det.

Institusjonenes vedtak skal være i samsvar med de særlige reglene om politiattest som gjelder for bestemte yrker, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd tredje punktum.

Politiattester skal oppbevares i samsvar med politiregisterforskriften § 37-2.

§ 6-5 Nye opplysninger etter at politiattest er utstedt

Universiteter og høyskoler kan be om nye opplysninger etter at politiattest er utstedt etter politiregisterloven § 43.

Kapittel 7 Skikkethetsvurderinger

Skikkethetsforskriften, med tekniske/språklige tilpasninger, vil bli tatt inn her. Se nåværende

- a. [Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning \(oppeves fra 1.8.2024\)](#)
- b. [Forskrift 27. oktober 2023 nr. 1714 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning \(trer i kraft 1.8.2024\)](#)

Kapittel 8 Felles klagenemnd

§ 8-1 Felles klagenemnds arbeidsoppgaver

Felles klagenemnd skal behandle klager over enkeltvedtak truffet med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 12-1 til 12-9 og § 13-2 andre ledd.

§ 8-2 Klagenemndas oppnevning og sammensetning

(videreføre § 2 i dagens forskrift om felles klagenemnd, se

§ 8-3 *Klagenemndas avgjørelse*

(videreføre § 3 i dagens forskrift om felles klagenemnd)

Kapittel 9 Universiteter og høyskolars behandling av personopplysninger

§ 9-1 Innhenting av personopplysninger og automatisert saksbehandling

Universiteter og høyskoler kan innhente opplysninger om navn, fødselsnummer eller d-nummer, arbeidserfaring og vitnemål og annen dokumentasjon på oppnådd kompetanse fra andre offentlige myndigheter, fra offentlige systemer for vitnemål og fra statlige, fylkeskommunale og private utdanningsinstitusjoner, når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter universitets- og høyskoleloven.

Institusjonene kan fatte vedtak ved helt eller delvis automatisert saksbehandling i sine systemer. Den personen som vedtaket retter seg mot, kan kreve at vedtaket overprøves manuelt.

§ 9-2 Videooptak i praksisopplæring i lærerutdanningene

Universiteter og høyskoler kan behandle personopplysninger om studenter, barn, elever og ansatte som er til stede i undervisning i grunnskole eller videregående skole eller i barnehage, ved bruk av video når formålet med behandlingen er å veilede og vurdere studentenes praksis. Studentens praksis må inngå som en obligatorisk del av institusjonens studieplan for den relevante lærerutdanningen. Videoene kan bare brukes i læringssituasjoner i forbindelse med veiledning av studentene, og skal slettes så snart vurderingen av studentens praksis er avsluttet og senest når studenten avslutter studiet.

Barn og elever har rett til å reservere seg mot slik behandling av personopplysninger.

Kapittel 10 Register og databaser mv.

§ 10-1 Register for informasjonsutveksling om reaksjoner

Følgende opplysninger skal legges inn i register for informasjonsutveksling om reaksjoner etter universitets- og høyskoleloven § 12-11, så snart som mulig etter at vedtak er fattet:

- a. fødselsnummer eller d-nummer
- b. institusjon
- c. vedtakets periode
- d. vedtakstype
- e. studium

Dersom et vedtak omgjøres, eller perioden for vedtaket endres, skal institusjonen snarest registrere endringene i registeret.

Den som fatter vedtak om reaksjoner, skal i vedtaket gi den registrerte informasjon om hvilke opplysninger som legges inn i dette registeret.

Opplysninger i registeret kan brukes til forskning, statistikk og analyse.

SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør har ansvaret for driften av registeret og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i det.

§ 10-2 Portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse

I portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse etter universitets- og høyskoleloven § 15-1 kan det behandles slike personopplysninger om personer som har vitnemål, dokumentasjon av kompetanse med videre registrert hos tilknyttede institusjoner, forvaltningsorganer, organisasjoner og andre:

- a. fødselsnummer eller d-nummer
- b. informasjon om den eller de institusjoner, forvaltningsorganer, organisasjoner og andre som i sine databaser har opplysninger om denne personens vitnemål, kompetanse med videre.

Personopplysninger som nevnt i første ledd, kan utleveres til tilknyttede institusjoner og til forvaltningsorganer som har adgang til å behandle slike opplysninger.

SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør er ansvarlig for driften av portalen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i den.

§ 10-3 Database for forskningsinformasjon

I database for forskningsinformasjon etter universitets- og høyskoleloven § 15-2, kan det behandles slike personopplysninger om forfattere, deltakere i forskningsprosjekt og opphavere:

- a. fødselsnummer eller d-nummer
- b. navn
- c. statsborgerskap
- d. digital person-identifikator
- e. opplysninger knyttet til stilling, arbeidssted og forskningsprosjekt.

Personopplysningene i databasen kan utleveres og sammenstilles til forskning, statistikk og analyse i samsvar med formålet i universitetets- og høyskoleloven § 15-2. Opplysningene kan også utleveres til de forskningsinstitusjonene som den registrerte har en tilknytning til, til bruk i deres forskningsadministrasjon. Opplysningene kan utleveres uten hinder av taushetsplikt.

Opplysningene i databasen med unntak av opplysningene som nevnt i første ledd bokstav a og c, er offentlig tilgjengelige.

SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør er ansvarlig for driften av databasen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i den.

§ 10-4 Database for statistikk om høyere utdanning

I databasen for statistikk om høyere utdanning kan det behandles slike personopplysninger: For søkere til og studenter ved universiteter og høyskoler:

- a. fødselsnummer eller d-nummer
- b. navn
- c. statsborgerskap
- d. opplysninger knyttet til utdanning fra universiteter og høyskoler som studieprogresjon og karakterer.

For doktorgradskandidater og ansatte ved universiteter og høyskoler:

- a. fødselsnummer eller d-nummer
- b. ID-type og ID-nummer
- c. navn
- d. statsborgerskap
- e. opplysninger knyttet til stillingsforhold og finansiering av stillingen.

Personopplysningene i databasen kan utleveres og sammenstilles til forskning, statistikk og analyse i samsvar med formålet etter universitetets- og høyskoleloven § 15-3. Opplysningene kan også utleveres til offentlige organer som har adgang til å behandle slike opplysninger.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er ansvarlig for driften av databasen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i den.

Kapittel 11 Statsautoriserte translatører

§ 11-1 Bevilling som statsautorisert translatør

Bevilling som statsautorisert translatør etter universitets- og høyskoleloven § 3-12 gis av Norges handelshøyskole. Bevillingen gir rett til å bruke tittelen statsautorisert translatør, med tillegg som angir fremmedspråket.

Bevilling gis på grunnlag av bestått autorisasjonsprøve i oversettelse ved Norges handelshøyskole, for det eller de språk som kandidaten har avlagt eksamen i. Bevilling kan gis enten for oversettelse fra norsk til fremmedspråket eller fra fremmedspråket til norsk eller begge veier. Hva bevillingen omfatter, skal framgå klart av bevillingsdokumentet og translatørstemplet, jf. § 11-5. Bevilling kan også gis på grunnlag av tilsvarende kompetanse fra utlandet i henhold til gjeldende internasjonale avtaler.

§ 11-2 Translatøred eller -forsikring

Før bevilling utstedes, skal kandidaten ha avlagt slik ed eller forsikring som departementet fastsetter.

§ 11-3 Taushetsplikt

Bevillingsinnehaveren har taushetsplikt om opplysninger fra sin translatørvirksomhet.

Unntak fra første ledd gjelder i den utstrekning translatøren etter lovgivning er pliktig til å gi opplysninger.

Translatøren må ikke forretningsmessig eller på annen måte utnytte opplysninger som er taushetsbelagt etter første ledd. Unntak etter andre ledd begrenser ikke dette forbudet.

§ 11-4 *Tilbakekalling av bevilling*

Departementet kan trekke tilbake en bevilling som statsautorisert translatør dersom innehaveren har brutt vilkårene for bruk av bevillingen, eller har en adferd gjør det uforsvarlig å fortsette som translatør. Departementet kan trekke tilbake bevillingen midlertidig for den tid det tar å behandle saken.

§ 11-5 *Stempel*

Departementet fastsetter utformingen av det stempelet som en statsautorisert translatør benytter i sin virksomhet.

Kapittel 12 Forskjellige regler

§ 12-1 *Overtredelsesgebyr*

Overtredelsesgebyr etter universitets- og høyskoleloven § 3-10 og § 3-11 skal utmåles i hvert enkelt tilfelle. Overtredelsesgebyret kan ikke overstige fem ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

§ 12-2 *Tilskudd til private høyskoler uten institusjonsakkreditering - overgangsordning*

Private høyskoler som mottar statstilskudd, og som ikke oppfyller kravet til institusjonsakkreditering etter universitets- og høyskoleloven § 6-1 første ledd, må oppfylle kravet til institusjonsakkreditering innen 31. desember 2030.

Kapittel 13 Ikrafttredelse, overgangsregler og endringer i andre forskrifter

§ 13-1 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2024.

§ 13-2 *Overgangsregler*

[Overgangsregler foreslås ikke til de bestemmelsene som høringen her omfatter.](#)

[I den egne høringen om forskrifter om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger foreslås det noen overgangsregler. Disse vil, dersom forslaget følges opp, bli tatt inn her.](#)

§ 13-3 *Endringer i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgare utdanning (opptaksforskrifta)*

Fra forskriftens ikrafttredelse gjøres følgende endringer i opptaksforskriften:

§ 1-1 første ledd skal lyde:

«Forskrifta gjeld for opptak til grunnutdanningar ved institusjonar under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. ~~Kapittel 6 i forskrifta, om politiattest, gjeld for opptak til høgare utdanning, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-9.»~~

§ 1-1 fjerde ledd skal lyde:

«Forskrifta, ~~med unntak av kapittel 6 om politiattest og kapittel 10 om falske vitnemål, falske dokument og dokument utferda av falske institusjonar,~~ gjeld ikkje ved innpassing etter første studieår i fleirårige profesjonsutdanningar, for opptak til utdanning som byggjer på grunnutdanning, «profesjonsdelen» av utdanning og etter- og vidareutdanning. For slike utdanningar har institusjonane fullmakt til å fastsetje opptakskrav og rangeringsreglar sjølve dersom departementet ikkje har fastsett slike i anna forskrift eller rammeplan.»

§ 6-1 til 6-9 slettes.

Kapittel 10 skal ha slik tittel: *Kapittel 10 Behandling av personopplysningar*

§ 10-1 skal lyde:

§ 10-1 Behandling av personopplysningar i det samordna opptaket

Institusjonane og den nasjonale opptakstenesta kan innhente opplysningar om namn, fødselsnummer eller d-nummer, arbeidserfaring og vitnemål og annan dokumentasjon på oppnådd kompetanse frå andre offentlege myndigheiter, offentlege system for vitnemål, statlege, fylkeskommunale og private utdanningsinstitusjonar, når formålet er å behandle søknad om opptak til utdanning ved universitet og høgskolar som deltek i det samordna opptaket etter universitets- og høgskolelova § 8-5.

Institusjonane og den nasjonale opptakstenesta kan ta avgjerder etter heilt eller delvis automatisert saksbehandling. Søkjaren kan krevje at vedtaket skal overprøvast manuelt.

Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse er behandlingsansvarleg for den nasjonale opptakstenesta.

§ 13-4 Oppheving av forskrifter

Fra forskriftens ikrafttredelse oppheves følgende andre forskrifter:

- Bestemmelse 24. august 1973 nr. 5 om fritak for avgifter ved universitet og høgskoler for østerrikske studenter
- Forskrift 1. november 1979 nr. 8852 for sykepleielærerutdanningen
- Forskrift 24. juni 2005 nr. 676 om overgangsbestemmelser til lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler
- Forskrift 10. oktober 2005 nr. 1192 om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9
- Forskrift 1. desember 2005 nr. 1391 om bevilling som statsautorisert translatør
- Forskrift 15. desember 2005 nr. 1506 om egenbetaling ved universiteter og høyskoler

- Forskrift 31. januar 2006 nr. 102 om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat
- Forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger
- Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning
- Forskrift 1. mars 2007 nr. 270 om klageadgang ved Stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid
- Forskrift 27. juni 2016 nr. 820 om register for utestengte studenter – RUST
- Forskrift 13. oktober 2017 nr. 1616 om overtredelsesgebyr etter universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven
- Forskrift 16. desember 2019 nr. 1846 om vilkår for statstilskudd til private høyskoler
- Forskrift 27. oktober 2023 nr. 1714 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning